

Müslüman Dünyasının Örnek Modeli Türkiye

Doğın Satmış

Sevgili meslektaşlarım, değerli katılımcılar ve sevgili Alman dostlar.

Hatırlayacaksınız, geçtiğimiz günlerde İnan'da sokakta saçları gözüken kadınlar gözaltına alınıyordu.

Suudi Arabistan'da durum daha vahim. Kadınların bırakın saçlarının gözükmemesini, çarşafsız sokağa çıkamıyorlar. Daha ilginç, Suudi Kraliyet Prensi Abdullah, kadınların araç kullanmalarına izin verilmesini istedi. Çünkü, kadınlar araç kullanamadığı için Suudi Arabistan, başta Hindistan ve Filipinler olmak üzere 500 bin şoför ithal etmek zorun-

daymış. Bir anlamda, şoför ithalatını da önlemek için bu öneri ortaya atılmış. Ancak muhafazakarlar hemen ayaklandı ve kadınların araç kullanması önerisi için geri adım atıldı.

Benzer bir örnek, Kuveyt'te yaşandı. Amerikalıların cesaretlendirilmesiyle Kuveyt emiri kadınlara oy hakkı tanınmasını önerdi. Sonuç yine aynı. Demokratik olarak seçilen Kuveyt Parlamentosu'nun köktendincileri, girişimi hemen reddetti.

Kuzey Irak'ta, yasak aşk yüzünden bir Yezidi kızının taşlanarak öldürülmesi de çok taze bir olay.

Pek çok Arap ülkesinde, içki içemezsiniz.

Pek çoğunda, eşinizle denize girmeniz de mümkün değil.

Hatta Suudi Arabistan'da namaz saatlerinde dükkanınızda bulunmanız yasak; kapatmak zorundasınız. Bunu yapmazsanız, din polisinin sizi uyarması veya gözaltına alması mümkün.

Bu örnekleri uzatmak mümkün.

Allah'a şükür biz Türkiye'de bu tür sorunları yaşamıyoruz. Kadınlarınıza oy hakkı, bir çok Avrupa ülkesinden önce 1934 yılında tanındı. Türk kadınları, oldum olası araba kullanabiliyorlar. Ve saçları gözüktüğü için sokakta gözaltına alınan kadın da yok. Tek tük töre cinayetleri var ama buna Türk toplumu çok şiddetli tepki gösteriyor. Ayrıca, Kuzey Irak'ta yaşanan bir recm olayının Türkiye'de görülmesi pek mümkün değil. Batıda, ne ararsanız bizde fazlasıyla var. İlk kadın baş-

bakanı 10 yıl önce işbaşına getirdik. Türk niversitelerindeki ğretim üyelerinin 3'te 1'i kadın. Gazetelelerde alışanların da 3'te 1'i kadın. Örneğin bizim gazetede, günlük mağazin ekinin de, hafta sonu eklerinin de editörü kadın. Ankara temsilcimiz de bir kadın. Türkiye'de çok üst düzeyde sayısız kadın yönetici var. Türkiye'de iki de serbest, bikiniyle ve hatta bikinisiz denize girmek de mümkün.

Irak'ta Saddam rneğinde, Suudi Arabistan'da ise kılıçla yaşanan idam cezası da Türkiye'de yok. Tüm bu rnekler, Türkiye'nin klasik Müslüman bir Arap ülkesinden farkını açıkça sergiliyor. Yani onlarda olan pek çok yasak Türkiye'de yok. Onlarda olmayan pek çok özgürlük de Türkiye'de var.

Tüm bu farklılıklara bakarak, "TÜRKİYE, Müslüman dünyasında örnek bir modeldir" denebilir. Ancak başka bazı gerçekler de var. Türkiye'nin kendine özgü bazı gerçekleri var.

Eğer bir Müslüman, çocuğunun başörtüsüyle eğitim görmesini istiyorsa, bu Türkiye'de mümkün değil. Üniversiteye de giremez. Başrtsyle Meclis'e de giremez. Son yaşananlar gösterdi ki, eşi başörtülü ise bir Müslüman Cumhurbaşkanı da olamaz. Aşırı dindar bir insan Türkiye'de rahat edemeyebilir.

Mesela İsrail'e sadece dininin gereklerini yerine getirebilmek için göç eden koyu Yahudi aileler olduğunu ben Kenize Murad'ın Filistin-İsrail konusunu yazdığı kitabında okumuştum. Bu anlamda bir dini zgrlk Türkiye'de yok.

Amerika'daki Amish'lerin yaşadığı anlamda bir dini özgürlük de Türkiye'de yok. Yani „Ben Amisler gibi, istediğim kıyafetle koloni gibi yaşarım, kendi okulumu da kendim açarım“ dersiniz sıkıntı yaşarsınız. Yani aşırı dindarlar için bazı sıkıntılar var. Ayrıca Türkiye'de tüm dünyadan daha şiddetli bir laiklik anlayışı var. Türkiye, dünyaya laiklik tanımını getiren Fransa'yı bile şaşırtacak kadar laikliği ciddiye alıyor. Dünkü oturumda, Prof. Tarık Bary, „Mısır olarak biz laiklikle İslam nasıl bir araya gelir anlamıyoruz ama biliyoruz ki Türkler Müslümandır“ demişti. Bence Türkiye'nin kendine özgü laiklik anlayışı bunu çok iyi anlatıyor. Türkiye'nin DEMOKRASİSİ de kendine özgü. Sorunları olsa da, ara sıra kesintiye uğrasa da, sanal muhtıralar ortaya çıksa da Türkiye'de demokrasi işliyor. Ama başka bazı açılardan bakarsanız da buna „Yetersiz demokrasi“ de diyebilirsiniz. Örneğin BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ. Biz Türkiye'de basın özgür olduğuna inanıyoruz. Ama Türkiye'deki yasalarda tam 1200 madde basın özgürlüğünü kısıtlıyor. Hiç ilan almadıkları için bazı kesimlerine göbeklerinden bağlı olan bazı Arap gazetelerinin tersine Türkiye'de ilan alan, ilanla yayını sürdürebilen ekonomik yönden bağımsız pek çok gazete, TV istasyonu var. Binlerce radyo, 300 kadar TV istasyonu, binlerce gazete ve dergi var. Tümüyle özgür inanılmaz bir internet medyasına sahibiz. Türkiye, liberal ekonomisiyle de pek çok Arap ülkesinden farklı ve iyi konumda. Çevre konusunda daha iyiyiz. Çevre bilinci çok daha yüksek, çevreci sivil toplum örgütleri çok etkin.

Nobel ödülü kazanmış Orhan Pamuk'a ders vermemekle övünen rektörler de var ancak aynı Orhan Pamuk'a cesurca fahri doktora verebi-

len, kadın rektörümüz de var. Türkiye, eskiye göre eğitime daha fazla kaynak ayırmaya başladı.

Silah satın almada da, eskiden Suudi Arabistan ile tepelerde yer alırken, biraz daha alt düzeylere inmiş haldeyiz.

Ancak bence Türkiye'yi, tüm bu saydıklarımın çok daha farklı kılan ve önemli hale getiren önemli bir yanı var.

AB üyeliği.

Türkiye, AB üyesi olmaya aday ve bunun müzakarelerini başlatmış tek Müslüman ülke. Ve Türkiye, AB üyeliğini sağlamak için Kopenhag kriterlerine ulaştığını kanıtlamış ülke.

Denebilir ki, Kopenhag Kriterlerine ulaştık diyorsunuz ama

1- Türkiye'de istikrarlı ve kurumsallaşmış demokrasi için darbe tehlikesi hala sürmüyor mu?

2- Hukuk devleti ve hukukun üstünlüğünü yaralayan sayısız olay yaşanmıyor mu?

3- İnsan hakları ihlalleri hala sürmüyor mu?

4- Azınlık haklarını tehdit eden uygulamalarınız sürmüyor mu?

Ne yazık ki bu dört sorunun yanıtı da evet. Yani sorular haklı.

Evet, Türkiye'de demokrasiyi tehdit eden darbe potansiyeli sürüyor. Çağdaş bir demokraside, hükümete internetten bildiri yayınlanamaz.

Evet, hukukun üstünlüğü de yer yer yaranıyor. Pek çok alanda hukuk zorlanıyor.

Evet insan hakları da yer yer ihlal ediliyor.

Evet azınlık hakları ise pek tanınmıyor. Örneğin geçen yıl bu toplantıya katılan değerli meslektaşımız Hrant Dink, azınlık olduğu için katledildi.

Örneğin, Malatya’da sadece İncil satıyorlar diye, biri Alman vatandaşı 3 masum insan, boğazları kesilerek öldürüldü. Daha acısı, ölen Alman’ın eşi „Ben Malatya’da yaşamaya devam edeceğim“ dedikçe, gazeteci gibi aydınlar bile, Almanya’daki milyonlarca Türk’ün varlığını unutup, „Bu Alman kadın niye ülkesine dönmüyor da Malatya’da kalıyor“ diyebiliyor. Ne yazık ki bunu söyleyen insanlar, Almanya’daki Türkleri hiç akıllarına getirmiyorlar. Düşünmüyorlar ki, ya Almanlar da “Ne işi var bu Türklerin Bremen’de, ne işi var bu Türklerin Mannheim’da,, diyebilirler. Tüm bunlar gerçek. Avrupalı dostlarımızın, Türkiye’ye neden bu kadar sert eleştiriler yönelttiklerini şahsen ben çok iyi anlıyorum. Türkiye, Avrupa’nın bir parçası, sıradan bir İslam ülkesi değil. Böyle olduğu için de, Avrupalılar Türkiye’deki her aksama karşısında biraz daha endişeleniyorlar. Bu aksamaların, örneğin bir Suriye’de, bir Irak’ta, bir Cezayir’de olmasına kimse aldırıyor. Türkiye’de olunca iş değişiyor. Bence Türkiye, bu sorunlarının farkında. Tüm bu sorunların giderilmesi için milyonlarca Türk çalışıyor. Eminim Türkiye, önümüzdeki 10 yıl içinde şimdi yaşadığı tüm bu sorunları da çözecek. Saydığım tüm eksiklikleri giderecek. Bizim de yakındığımız

bu ayıplara son verecek. Bu eksikler giderilince de Türkiye, tüm İşlam dünyası için de, Araplar için de, öteki üçüncü dünya ülkeleri için de muhteşem bir örnek olacak.

Dn burada Vural ger, ki kendisi Türkiye'nin Almanya'da iftihar ettiği temsilcisidir, ilginç bir Őey söyledi:

Dedi ki, „Eskiden Almanya'daki yabancılardan söz edilirken Türkler denirdi. Şimdi Almanya'daki yabancılardan Almanya'daki Müslümanlar diye söz ediliyor“ Gerçekten de, Konrad Adenauer Vakfı'nın Trbanla ilgili yayınında Almanya'daki Müslümanların Almanya'daki Türkler olduğunu gösteren sayılar var. Bu yayına göre Almanya'da 3.2 milyon Müslüman var. Bunun 2.5 milyonu Türk, 164 bini Bosnalı, 89 bini İranlı. Bu sayılara rağmen, Almanya'daki Türklerden Almanya'daki Müslümanlar diye söz etmenin tek nedeni var. Dünyada, 11 Eylül ile ortaya çıkan İşlamafobia'nın etkisi. Artık tüm dünya, Müslümanlara tek açıdan bakıyor, kategorize ediyor, Türk-Arap ayırmıyor. Aslında bu tarihte de böyle olmuş. Asırlar nce Kuzey Afrika lkelelerinde esir alınan pek çok Batılı anılarında yaşadıklarını anlatırken kendilerini Türklerin esir aldığını yazmışlar. Oysa onları esir alanlar, Kuzey Afrikalı Müslümanlardı ve Türklerle pek fazla ilgisi yoktu. 11 Eylül sonrasında Amerika'da da böyle oldu. Kimse, 11 Eylül saldırılarını yapanların Türkiye ile ilgisi olmadığına aldırmadı, Türkler çok zor zamanlar geçirdi, pek çok Türk gözaltına alındı, yıllarca yaşadığı halde ABD'den Türkiye'ye dönenler oldu. Ancak ben zaman içinde İşlam imajının, Türklerin etkisiyle değişebileceğine inanıyorum. Dünyanın tüm Müslümanları, radikal İşlam, köktendinci İşlam değil. Dünyanın

tüm müslümanları Bin Ladin değil. Bu imajı değiştirmenin yolu Türkiye'nin AB'ye bir an önce tam üye olmasından geçiyor. Ve bence Türkiye'nin AB üyeliği için en büyük desteği siz Alman dostlarımız vermelidir. Almanya desteği verirse, kimse karşı duramaz. Yani siz Türkiye'ye AB desteği verirken, dünyadaki milyarlarca müslümanın imajını düzeltme yönünde de bir adım atmış olacaksınız. Lütfen Şansölye Merkel'i ve tüm Almanları ikna edin.

Bu arada,

Konuşmalarda geçen iki konuda da bazı şeyler söylemek istiyorum. Türkiye'nin Araplarla ilişkilerinden söz edildi. Arapla evli Türk olmayacağı gibi sözler söylendi. Bu doğru değil. Türkiye, ciddi bir Arap nüfusuna sahiptir. Antakya, Mardin, Siirt, Şanlıurfa gibi illerde çok sayıda Arap yaşar. Benim bir Hataylı arkadaşımın annesinin, doğma büyüme Hataylı olmasına ve çocuklarının tümünün Türkçe'yi çok iyi konuşmasına rağmen Türkçe konuşamayacak kadar Arap olduğunu size hatırlatmak istiyorum. Ayrıca pek çok Türk-Arap evliliğinin varlığından da eminim.

İkinci olarak da, Osmanlılar şimdi olsaydı, ne durumda olurduk gibi bir soru yöneltildi. Ben bu spekülasyonu Kopenhag Kriterleri açısından yapmak istiyorum. Yani eğer bugün Osmanlı İmparatorluğu olsa, acaba Kopenhag Kriterleri açısından nasıl bir ülke olurdu sorusuna yanıt arayacağım. Kriterler öncelikle istikrarlı ve kurumsallaşmış demokrasi istiyor. Osmanlı bugün olsa, ilk Meclisi'ni 150 yıl önce açmış, kökleşmiş bir demokrasiye sahip olabilirdi.

Hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü konusunda, Osmanlı hukuku çok kötü değildi ama yine de kuşkularım var.

İnsan hakları ihlalleri açısından da Osmanlı zorlanabilirdi.

Ama azınlık haklarını tehdit eden uygulamaların kesinlikle olmadığını biliyoruz. Hatta Osmanlı, günümüzde bile bu konuda hala çok iyi bir örnek.

Unutmayın bu sadece bir spekülasyon.

Teşekkür ederim.